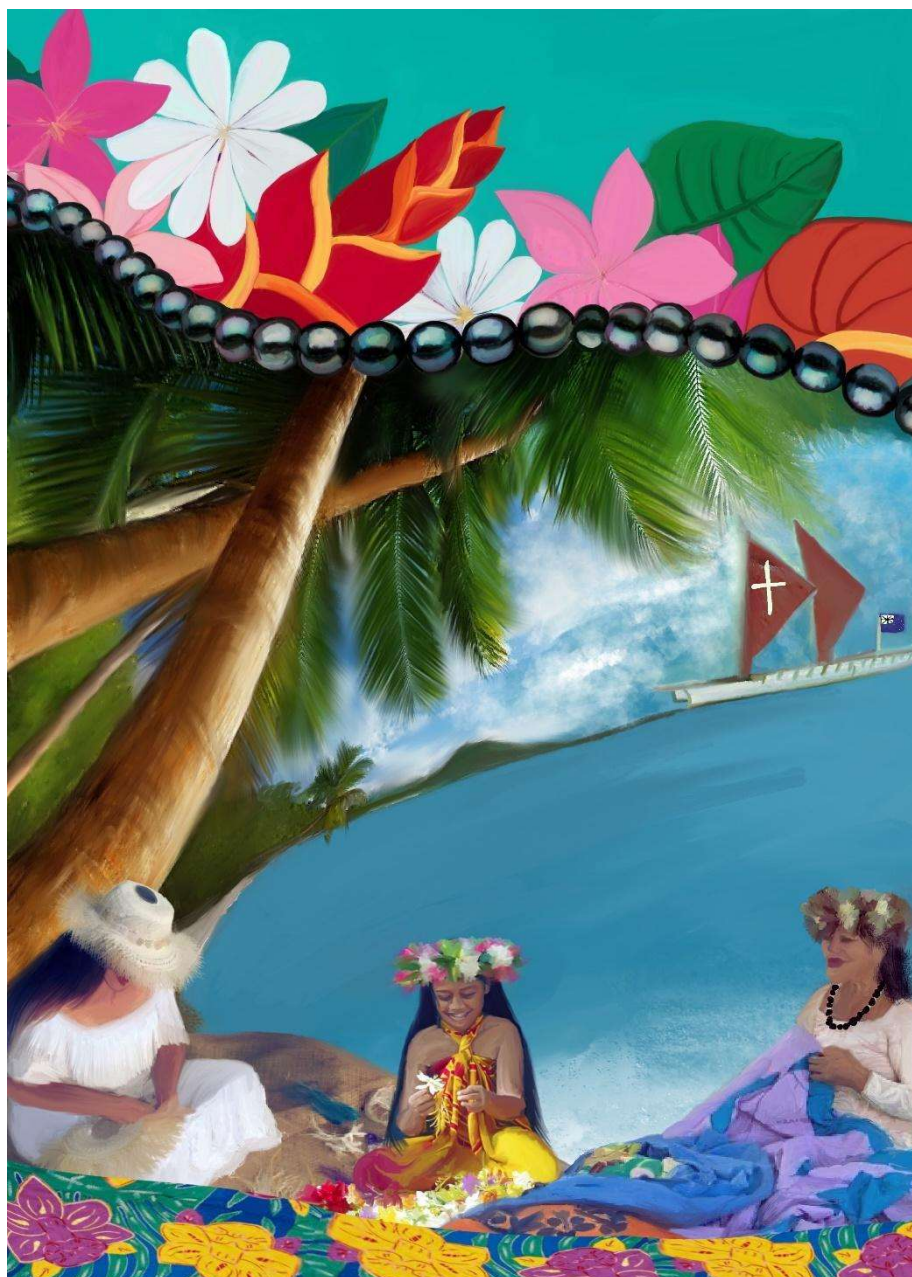

VÄRLDSBÖNDAGEN

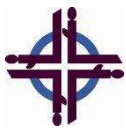
7 MARS 2025

INFORMATION OCH BAKGRUND

Tema: **FÖRUNDERLIGT ÄR ALLT DU GÖR – I made you wonderful,**
Psaltarpsalmen 139:14

Programland: **Cooköarna**

Kära vänner!

”Vi, Cooköarnas invånare är stolta över vår unika och säregna kultur. Vi är vänliga, livfulla, färgstarka, modiga, gästfria och entusiastiska!

Så vill kvinnorna på Cooköarna presentera sig själva i 2025 års Världsböndagsprogram som har temat ”Förunderligt är allt du gör – I made you wonderful”, från Psaltarpsalmen 139:14.

Cooköarna består av 15 öar spridda på en yta av 2 miljoner kvadratkilometer i Stilla havet, varav 12 är bebodda. I huvudstaden Rarotonga på den vulkaniska huvudön bor 72 % av befolkningen.

Öarna anses ha blivit befolkade under tiden 500-800-talen, av människor från vad som nu kallas Franska Polynesien. På 1200-talet grundades efter strider Rarotongas sex viktigaste stammar. *Ariki* är en grupp hövdingar vilkas uppdrag ärvs inom adelsläkter i Polynesien. Varje ö i Cooköarna styrs av en grupp *ariki*, vilkas status beror inte bara av födsel utan även av vad man har åstadkommit och den respekt som man åtnjuter i samhället. Flera har varit kvinnor.

Kapten James Cook kom till öarna 1773 och 1777 och fick ge namn åt Cooköarna.

Idag är Cooköarna en huvudsakligen kristen nation vars folk drivs av en stark känsla för gemenskap och kulturella värden med rötter i gudstron.

Inger Jonasson

Ordförande i Världsböndagskommittén

KONSTNÄRERNA OCH KONSTVERKET

Tarani Napa och Tevairangi Napa är ett mor-dotter-artist-team från Cooköarna. De känner sig hedrade över att ha fått dela detta konstverk som ett erkännande av sin kärlek till sitt hem, sin tro och sitt arv. Tarani Napa är mamma till sex barn och tre barnbarn. Hon är legitimerad grundskollärare, entreprenör och skapande konstnär. Tevairangi Napa är Taranis äldsta dotter och hon är en stolt mamma till två barn. Hon går i sin mammas fotspår som en kreativ konstnär.

Vår himmelske Fader välsignade våra öar i havet. Från de norra öarna över havet till de södra öarna skiner den gyllene solen genom den klarblå himlen och fåglarna flyger fritt. Från de ljusa vita sandstränderna hela vägen till den högsta bergstoppen är våra öar rikliga med färskvaror och färgstark flora och fauna. Lagunerna och haven är rikliga med havsliv, fisk och ädelstenar (som svarta pärlor), som länkar oss till världen.

På varje ö står den mäktiga kokospalmen hög, en symbol för styrka och godhet. Kokospalmen sörjer för vår hälsa och välbefinnande och man använder varje del, från bladen till de mycket djupa rötterna. För mat, dryck, medicin, tak över huvudet och mycket mer. Kokospalmen är avgörande för vår överlevnad och är livets träd för vårt folk.

Vi är tacksamma över att kristendomen kom till våra stränder för 200 år sedan. Kristendomen gav hopp, frid och ljus, med en förståelse för Jesu Kristi evangelium. Med tiden har våra kulturer vävts samman med kristendomen, och välsignelserna är uppenbara idag.

Våra kvinnor spelar en viktig roll för att hålla vårt arv och traditioner vid liv. De är bevarare av talanger, lärare och mentorer. Från mödrar till döttrar, livscykeln, tro och kärlek fortsätter här på våra paradisoar. Vi visar vår respekt och kärlek till Gud och till varandra i sång och bön. Våra värdefulla Tivaevae täcken representerar tålmod, kärlek och enhet. Vi hedrar Gud och hans kärlek och barmhärtighet med hattar vi bär till kyrkan, vävda av skickliga kärleksfulla händer från ritos trådar, det unga kokosnötbladet. Vi smyckar oss med sötdoftande Tiare, tropiska blommor som vi gör kronor och girlanger av. Från hjärtat undervisar och vårdar vi våra älskade barn, den yngre generationen, vår framtid.

Vid avslutningen av en sammankomst säger våra äldste i Tongareva alltid dessa kraftfulla uppmuntrande ord - "Kia mau te serenga! Kia mau te napena! Kia mau!" Det betyder: "Håll hårt i den du är med hela dig". Vi är underbart skapade av Gud, och vi bör uppskatta oss själva som vi är.

SYFTE

Vi är inbjudna till denna Gudstjänst för att uppleva att Gud skapat var och en med stor omtanke och omsorg. Gud känner oss på ett personligt sätt, och just det unika hos varje person har betydelse för Gud. När denna verklighet tillåts att landa i vårt inre, förändras allt i livet.

En strålgans utgår från vårt inre, och vi behandlar varandra som Guds älskade barn. Genom denna gudstjänst önskar vi att människor vågar känna tillit till Guds omfattande kärlek och att upplyftas i sin ande.

TALARE 1, 2 och 3

TEXTLÄSARE 1,2 och 3

FÖRBEREDELSE

Samla in följande symboler:

Blommor

Smycka altaret med olika blommor i vackra färger. Personerna med en uppgift i gudstjänsten kan ha en blomkrans i håret. Förbered så att var och en som kommer till gudstjänsten får en blomma. Ifall Cooköarnas nationalblomma Tiare Maori, en Gardenia, finns att tillgå kan denna användas. Andra vanliga blommor på Cook Island är Hibiscus, Krysantemum och Tempelblomma.

Blommor har en integrerande betydelse för Cooköarnas identitet och symboliserar kärlek, vänskap och respekt. Det är vanligt at människor bär en blomsterkrans, det är också vanligt med blommor som mönster på tyg, kläder och kjolar.

Blått tyg, en skål vatten och snäckor

Använd blått tyg, en skål vatten och snäckor kring altaret för att minna om oceanen. *Oceanen definierar livet på Cooköarna. Oceanen betyder liv och är en källa till mat, uppehälle, och transporter. Oceanen sammanför människor och samhällen.*

Kokosblad eller frukt

En bild eller ett fotografi av ett kokos-träd ska finnas med. Ifall det finns en verklig kokosnöt eller kokosblad kan de stå vid altaret.

Kokosträdet uppfattas som "livets träd" på Cooköarna, för varje del av trädet är användbart. Det ger mat, dryck, medicin, handarbete och byggmaterial.

Kanot

Ta med en bild av en kanot vid altaret.

Kanoten är den traditionella farkosten för människor på Cook Island, och den representerar en Guda-given uppfinningsrikedom hos våra polynesiska förfäder.

Bibel

Placera en Bibel på altaret, med Psaltarpsalm 139:14 uppslagen.

PRELUDIUM

Låt oceanens ljud höras i rummet när deltagarna anländer, 10-15 minuter innan andakten börjar. Ljudet finns i cd och streamat.

Dela ut en blomma till de anländande. Föreslå att placera blomman bakom örat eller jack-slaget.

Bibelstudium – Psalm 139:14

Introduktion

Det här programmet inbjuder oss att förstå att Gud skapade var och en av oss med stor omsorg och kärlek. Gud känner oss var och en och vi är speciella för Gud eftersom vi är unika. När vi öppnar våra hjärtans dörrar för denna sanning, förändras allt i vårt liv. Vi glöder från insidan och vi börjar behandla andra som Guds älskade barn. Genom det här programmet hoppas vi att människor skall bli andligen upplyfta när de ser att de kan lita på Guds stora kärlek.

Inlednings bön

Öppningsbönen kan inspireras av Psalm 119:18: ”Öppna mina ögon, låt mig skåda det underbara i din lag”.

Inledningssång

Sång och musik är en mycket viktig del i Cooköarnas kultur. Sången ”My Gods loves me” är en favorit bland både vuxna och barn. Den sjungs överallt på Cooköarna och även på Nya Zeeland och i Australien.

Min Gud älskar mig och alla under som jag ser.

En regnbåge lyser genom mitt fönster, min Gud älskar mig.

Välkommen

”Kia orana” är en fras på Maorispråket som används av folket på Cooköarna för att hälsa på varandra. Kia orana betyder mer än bara hej. Det betyder ”Må du leva ett långt och framgångsrikt liv”! Inbjud alla att hälsa på varandra med ögonkontakt, och säga ”Kia orana”.

Bibelstudium

Psalm 139:1–6

Gud känner oss

Vi känner inte till de särskilda omständigheterna för när psalmen skrevs. Men vi vet att Psaltaren är en bön och sångbok som har burit människor genom många omständigheter i livet. Psalm 139 är en spegling av psalmförfattarens relation till Gud. Den första delen av psalmen fokuserar på hur Gud känner oss. Den teologiska termen för det är omniscience (allvetande). Omniscience hänvisar till att Gud har nära och omfattande kunskap om allting och det inkluderar oss människor. Den här psalmen visar att Gud känner oss nära och håller oss ömt.

Herre, du rannsakar mig och känner mig.

Om jag står eller sitter vet du det, fast du är långt borta vet du vad jag tänker.

Om jag går eller ligger ser du det, du är förtrogen med allt jag gör.

*Innan ordet är på min tunga vet du, Herre, allt jag vill säga.
Du omger mig på alla sidor, jag är helt i din hand.
Den kunskapen är för djup för mig, den övergår mitt förstånd.*

Samtal

Varför tror du att psalmisten känner att den kunskapen är så underbar?
Hur känner du inför en sån kunskap?

Temasången

Inbjud alla att nynna melodin till temasången som är komponerad till Cooköarnas böndagsprogram 2025.

Psalm 139: 7–12

Gud är med oss

Den andra delen psalmen fokuserar på hur Gud alltid är med oss. Den teologiska termen för detta är omnipresences (allestädes närvarande). Omnipresences betyder att Gud är närvarande på alla platser och i alla situationer. Den här delen av psalmen beskriver hur Gud är med oss, till och med i vår svaghet och våra mest utsatta stunder, när vi känner oss övergivna och omgivna av mörker.

*Var skulle jag komma undan din närhet? Vart skulle jag fly för din blick?
Stiger jag upp till himlen, finns du där, lägger jag mig i dödsriket, är du också där.*

*Tog jag morgonrodnadens vingar, gick jag till vila ytterst i havet,
skulle du nå mig även där och gripa mig med din hand.*

*Om jag säger: Mörker må täcka mig, ljuset omkring mig bli natt så är inte mörkret mörkt
för dig, natten är ljus som dagen, själva mörkret är ljus.*

Samtal

Varför är vi ibland frestade att ”fly” från Guds närvaro?
Har du känt Guds närvaro, någon gång, när du varit i djup nöd?

Temasången

Inbjud alla att nynna melodin till temasången som är komponerad till Cooköarnas böndagsprogram 2025.

Psalm 139: 13–18

Gud gjorde oss underbara

Den tredje delen av psalmen fokuserar på hur vi är kärleksfullt skapade av Gud. Det stämmer överens med Första Mosebok där vi läser om skapelsen och där det står att vi är skapade till Guds avbilder. Gud sa i skapelseberättelsen att det var mycket gott och det överensstämmer med andemeningen i Psalm 139. En ny insikt om Guds skapande av oss kommer med ordet förunderliga, det hebreiska ordet är ”yare” som kan

översättas ”att vara rädd” men det kan också stå för vördnad och respekt. Vi lär oss att Gud skapade oss och blåste liv i oss med stor ära och respekt. I den här delen av psalmen är psalmisten djupt rörd och ger ära och tacksägelse till Gud

Du skapade mina inälvor, du vävde mig i moderlivet.

Jag tackar dig för dina mäktiga under, förunderligt är allt du gör.

*Du kände mig alltigenom, min kropp var inte förborgad för dig,
när jag formades i det fördolda, när jag flätades samman i jordens djup.*

*Du såg mig innan jag föddes, i din bok var de redan skrivna,
de dagar som hade formats innan någon av dem hade grytt.*

Dina tankar, o Gud, är för höga för mig, väldig är deras mångfald.

Vill jag räkna dem är de flera än sandkornen, när jag till slutet är jag ännu hos dig.

Samtal

Vad är unikt och speciellt med hur Gud har skapat dig?

Vilka känslor väcker det att Gud har skapat dig med aktning och respekt?

Temasången

Inbjud alla att sjunga temasången som är (skriven av Cook Islands till 2025 års böndagsprogram.) *komponerad till Cooköarnas böndagsprogram 2025.*

I am fearfully made, and wonderfully made.

Marvelous are your works, that my soul knows very well.

And I´ll praise you all my days!

Minnesvers

Läs Psalm 139:14 högt tillsammans tre gånger.

Jag tackar dig för dina mäktiga under, förunderligt är allt du gör.

Inbjud alla att stå upp, sluta ögonen, och tyst prisa Gud. Den som känner sig berörd kan säga versen högt.

Avslutningsbön

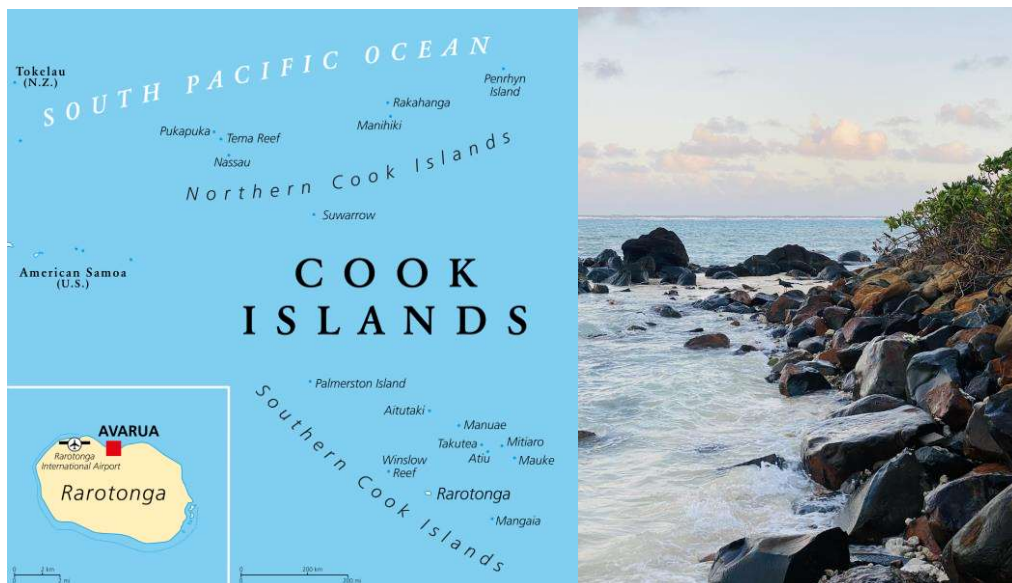
Gud, ibland känner vi oss inte uppskattade, oälskade och vanliga. Vi kritiserar oss själva och får oss att känna oss värdelösa. Vi talar hårda ord till andra och får dem att skämmas. Vi börjar förstå att när vi gör så, då kritiserar vi dig, som skapade oss, den som känner oss och älskar oss villkorslöst. Gud, påminn oss i dessa ögonblick att du har skapat oss alla unika. Hjälp oss att acceptera sanningen att vi är unika spegelbilder av dig, så att hela världen vill lära känna att vi är älskade.

AMEN

Gåva: Dela ut ett bokmärke, designade av Världsböndagskommittén på Cooköarna till var och en som gåva.

PRESENTATION AV COOKÖARNA

Vi, Cooköarnas invånare är stolta över vår unika och säregna kultur. Vi är vänliga, livfulla, färgstarka, modiga, gästfria och entusiastiska. Detta bakgrundsmaterial skrevs av en grupp kvinnor från Cooköarna inför Världsböndagens gudstjänst 2025, och vi inbjuder nu er alla att lära er mera om oss genom denna presentation.

GEOGRAFI

Cooköarna består av 15 öar spridda på en yta av 2 miljoner kvadratkilometer i Stilla havet. Av dessa öar är 12 bebodda. De är belägna mitt i den polynesiska triangeln och omges av polynesiska grannöar: Tonga, Samoa, Tahiti och Franska Polynesien. I huvudstaden Rarotonga på den vulkaniska huvudön bor 72 % av befolkningen.

HISTORIA

Cooköarna anses ha blivit befolkade under tiden 500-800-talen, av människor från vad som nu kallas Franska Polynesien. De kom i utriggare och navigerade med hjälp av stjärnor, vågrörelser och temperaturskillnader. Polynesierna, som var skickliga sjöfarare, anses ha emigrerat från Asien med början ca 1 500 f. Kr. En myt berättar om upptäcktsresanden Ru från Avaiki (troligen på Sällskapsöarna). I en storm vände han sig till oceanens gud, och en stjärna visade honom vägen till ön Aitutaki. Hövdingar av idag räknar sin härkomst tillbaka till Rus kvinnliga följeslagare.

På 1000-talet anlades en väg av koraller. Från denna tid är också kultplatser kända. På 1 200-talet grundades efter strider Rarotongas sex viktigaste stammar.

Första uppgifterna om européer på Cooköarna gäller den spanska upptäcktsresanden Álvaro de Mendaña som 20 augusti 1595 fick syn på ön Pukapuka, och år 1606 lade en annan spanjor till för att proviantera.

Sedan dröjde det 150 år innan det blev ytterligare kontakter med européer. Kapten James Cook kom till öarna 1773 och 1777. Han steg i land på en obebodd ön men inte på den största ön Rarotonga. Det gjorde däremot myteristerna från *Bounty* under flykten till Pitcairn Islands. Cook hade gett öarna namnet Hervey Islands, efter en brittisk amiral, men senare uppkallade en rysk kartograföarna efter James Cook.

KRISTENDOM

År 2021 firade man 200-årsminnet av att evangeliet kom till Cooköarna genom London Missionary Society. Under 1820-talet togs evangeliet efterhand emot av de olika hövdingarna. Missionärerna försökte undertrycka öbornas sång, dans och trummor. Men detta var den lokala kulturen, och slutligen fann man sätt att vackert blanda det polynesiska arvet och den kristna tron.

Den äldsta teologiska institutionen är Takamoa Theological College som grundades år 1839 och som har utbildat flera pastorer och kyrkoledare.

Idag är Cooköarna en huvudsakligen kristen nation vars folk drivs av en stark känsla för gemenskap och kulturella värden med rötter i gudstron. År 1968 inrättades Cook Islands Religious Advisory Council (CIRAC) med uppgift att stödja religiösa och traditionella ledare i frågor rörande befolkningens sociala, ekonomiska och kulturella utveckling. Rådet består av representanter för Cook Islands Christian Church (CICC) samt katolska kyrkan, Jesu Kristi kyrka av de sista dagarnas heliga, Assembly of God Church och [pentekostala] Apostolic Church. Störst kyrka är CICC som samlar cirka 49 % av ögruppens kristna.

KVINNOR

Programmet för Världsböndagen har skrivits utifrån kvinnornas perspektiv. Man vill lyfta fram vad kvinnor kan kämpa för och åstadkomma.

De olika uppdrag som våra kvinnor tar på sig är typiska för hur de bidrar till att väva vårt samhälle. Varje församling (ekalesia) avgör hur ledarrollerna ska gestaltas. Ögruppens kvinnor förhåller sig Gud när de fungerar som ledare i kyrkor, idrott och undervisning, som kockar och servitriser; de förhåller sig Gud genom kulturgrupper, insamlingar, fristående organisationer, inom turism, jordbruk, miljövard, juridik, skönhetsvård och så vidare. Så underbart vi är danade!

Kvinnor som *ariki* (hövdingar)

Ariki är en grupp hövdingar vilkas uppdrag ärvs inom adelssläkter i Polynesien. Varje ö i Cooköarna styrs av en grupp *ariki*, vilkas status beror inte bara av födsel utan även av vad man har åstadkommit och den respekt som man åtnjuter i samhället. Några *ariki* kan nämnas och minnas för ihärdighet, hängivenhet, kunskap och mod.

Makea Takau Ariki (1839-1911) tjänade ön Rarotonga under 40 år. Det var under hennes regeringstid som Cooköarna blev ett brittiskt protektorat före anslutningen till Nya Zeeland år 1901.

Rongomatane Ada Teapurepure Tetupu Ariki (1948-2018) var *ariki* på ön Aitiu under 50 år. Hon kallades ”folkets drottning” på grund av sin outtröttliga hängivenhet i att tjäna öbefolkningen. Hon var också ledare för Cook Islands National Council of Women (Cooköarnas kvinnoråd).

Ngamara Tupuna Moeroa Ariki (född 1996) installerades som *ariki* för ön Aitu vid 25 års ålder i juli 2021.

Fristående kvinnoorganisationer

Kvinnorganisationer understödjer kvinnornas ökade möjligheter i hem och familj och i yrkeslivet. Kontinuerligt utvärderas och granskas de olika områdena, som krishantering, social och ekonomisk rättvisa, miljöfrågor, jämlikhet mellan könen, juridisk rådgivning och stöd till äldre. Medvetenheten har ökat angående vilka hinder som kvinnor möter.

Våld i hemmet

Alltjämt förekommer det en hel del fall av våld i hemmet som inte anmäls. Det behövs både män och kvinnor som upplyser om hur våld i hemmet kan undvika.

Två modiga kvinnor

Marjorie Tuainekore Crocombe (1930-2022) var historiker och antropolog. Hennes masteruppsats från 1874 heter *Maretu's Narrative of Cook Islands History* – senare publicerad som *'Cannibals and Converts Radical Change in the Cook Islands* (USP Press, 1983). Hennes strävan att språket maori skulle kunna studeras på högre nivå kröntes så småningom med framgång.

Nikki Rattle (född 1951) var talman i Cooköarnas parlament 2012-2021, och år 2022 utsågs hon till ombudsman med uppgift att finna balans mellan regeringen och de förväntningar som ställs på regeringen.

HANTVERK

Vi hyllar de kvinnor i Cooköarna som är engagerade i olika företag. På den berömda marknaden Punanga Nui i Rarotonga säljer kvinnor lokala produkter som mat, konstverk, smycken och korgar. Exempel på lokalt hantverk är också hattar, väskor och folkdräkter som vävs av kokosfibrer preparerade genom en särskild process. *Ei katu*, blomsterkransar, symboliserar kärlek och tillhörighet, Dessa kransar ges som välkomstgåvor till besökare på öarna. Även av snäckskal tillverkas girlander, *ei pupu*. Missionärshustrur introducerade

tillverkning av överkast i lapptäcketeknik. Kvinnor samarbetar ofta om ett lapptäcke och träffas regelbundet för att arbeta gemensamt.

MARK

Cooköarna befinner sig i den avundsvärda positionen att de flesta invånare äger sin mark och lever av vad den producerar. En speciell lagstiftning skyddar äganderätten.

TURISM

Tidigare var jordbruk den främsta verksamheten men nu är det turism. Öarnas första internationella flygplats öppnades 1973 på Rarotonga. De flesta turister kommer från Nya Zeeland och Australien. År 2019 besöktes öarna av 170 000 personer. Inkvartering av olika karaktär och standard erbjuds. Turisterna lockas av naturen med korallrev och vattenfall samt kultur med lokal musik och mat. Å ena sidan skapar turismen arbetstillfällen och ger inkomster men å andra sidan uppträder inte alla turister med respekt för natur och människor. Beroendet av turism ledde till svårigheter under covid-19-pandemin men man uppmuntrades också till nya ekonomiska strategier. Det kan nämnas här att ett enda dödsfall i covid-19 registrerades i denna önation.

UTBILDNING

Utbildning är en kraft som förändrar människors liv. Den kunskap som vi förvärvar kan användas till att forma vår framtid och utbilda kommande generationer. Det är nyckeln som öppnar möjligheternas dörr. Utbildning har alltid varit viktig i vårt samhälle i Cooköarna, och det bidrar till att förena och stärka vårt land. Utbildningen är gratis och obligatorisk från 5 upp till 15 års ålder. Under de tre första åren sker undervisningen på maori, och sedan introduceras engelska språket. Efter tolv års skolgång kan elever fortsätta sina studier i Nya Zeeland eller andra länder. I Cooköarna finns de två postgymnasiala lärosätena University of South Pacific (USP) med centrum i Fiji med filial samt Cook Islands Tertiary Training Institute (CITTI) som främst utbildad för yrken inom turistnäringen.

För 60 år sedan utsattes maoritalande för trakasserier men nu är bekymret snarast att så få talar språket. Idag är maori av Unesco klassat som ett utrotningshotat språk men man arbetar med framgång för att återuppväcka det bland maoribefolkningen i Nya Zeeland.

HÄLSOVÅRD

Gratis hälso- och sjukvård erbjuds invånarna under 18 och över 60 år men det råder brist på läkare och sjuksköterskor. Den förväntade livslängden för kvinnor är 86 år, och för män 82 år.

UNGDOMAR

Unga människor är en vital del av varje samhälle och för landets framtid i olika hänseenden. Övergången från att vara ung till att bli ansvarstagande vuxen är en viktig fas i livet som infaller ungefär mellan 15 och 24 års ålder. Det är en vedertagen uppfattning att kärnvärden som ärlighet och medborgaranda hjälper de unga att inför framtiden fatta väl övervägda beslut om utbildning, uppträdande, arbete och familj.

Emellertid lämnar ganska många ungdomar våra öar för att studera eller arbeta utomlands då arbetslösheten bland unga är hög.

Kyrkor, idrott och skola är de viktigaste kontaktnäten för önationens unga. Våra unga har att hantera utmaningar som att ständigt blir bedömd eller att ha dåligt självförtroende. Unga måste hantera stress och oro, nätmobbning eller påtryckningar om att röka och dricka.

Som öborna är danade ”så övermåttan underbart” vet vi hur viktigt det är att hålla samman för att hjälpa våra unga att känna stolthet över sin kultur, tradition och identitet.

BARN

Barnadödligheten har minskat i Cooköarna och är nu den lägsta i Stilla havets övärld. Vaccinationsprogram har haft framgång. Rättssystemet behöver utvecklas för att bättre ta hand om barn som utsätts för brott.

VÄLFARD

Socialförsäkring ger bidrag till barn, äldre och personer med funktionsvariationer men inte vid arbetslöshet.

KULTUR

Cooköarna har rik historia, kultur och kulturarv. Den årliga veckolånga kulturfestivalen *Te Maeva Nui* firar omkring 4 augusti öarnas självständighet. Årligen hålls även tävlingar i låtskrivande och dans samt en blomsterfestival med tävling i att dekorera affärer och offentliga byggnader.

NÅGRA VANLIGA FRASER PÅ MAORI SOM DET TALAS I COOKÖARNA

KIA ORANA – Hej! (ordagrant: Må du få ett långt och meningsfullt liv!)

AERE RA – Farväl.

KA KITE – Hejdå.

MEITAKI – Tack.

KIA MANUIA – Lycka till!

VÄRLDSBÖNDAGEN

Världsböndagen firades med en gudstjänst på ön Rarotonga första gången år 1971. Världsböndagen introducerades i Cooköarna av Akaiti Ama från CICC som under många år var böndagskommitténs ordförande.

Genom befolkningens stöd skapades i ekumenisk anda en nationell böndagskommitté med representanter för CICC, katolska kyrkan och sjundedagsadventisterna. År 1990 utökades kommittén med representanter för Jesu Kristi kyrka av de sista dagarnas heliga, Assembly of God och Apostolic Church. Kyrkorna turas om att stå värd för gudstjänsterna. Deltagarantalet sjönk efter pandemin men böneandan är stark hos dem som deltar. 2017 valdes den nu avlidna fru Henrica Nio Marona från Cooköarna att representera Stillahavsregionen vid Världsböndagens internationella möte i Brasilien. Hon tjänstgjorde i denna roll tills hon gick bort 2021.

I augusti 2022 samlades man för att förbereda programmet för 2025. Kvinnor från alla delar av Cooköarna står bakom temat: ”*Förunderligt är allt du gör!*”

Världsböndagens historia

1887 börjar Mary Ellen James, USA, ordförande i Presbyterianska kvinnoförbundet, samla kvinnor till förbön för immigranter från Europa. Initiativet växer till en nationell, ekumenisk böndag. På 1920-talet börjar kvinnorna i Nordamerika sprida böndagsidén även till kvinnor i missionsländerna.

1931 firas Världsböndagen för första gången i Sverige, i S:t Peters Metodistkyrka i Stockholm, på initiativ av missionären Maja Johansson. Svenska Missionsrådets Kvinnokommitté får programansvaret.

1959 bildas Sverige Ekumeniska Kvinnoråd, SEK, genom att Svenska Missionsrådets Kvinnokommitté går samman med den år 1935 bildade Kristna Kvinnors Samarbetskommitté. SEK tar över ansvaret för Världsböndagen.

1968 bildas Internationella Böndagskommittén vid en konferens i Stockholm. Den består av representanter för nationella böndagskommittéer i hela världen, är ansvarig för Böndagens allmänna organisation och kallar till överläggningar vart femte år, då beslut fattas om teman och vilka länder som ska ansvara för programmet. Mellan konferenserna sköts löpande ärenden av en exekutivkommitté med representanter från varje region. Kontoret finns i USA, i staden New York. 1980 är drygt 150 nationella böndagskommittéer anslutna till Internationella Böndagskommittén. 1982 antas den nuvarande böndagssymbolen. Den föreställer fyra stiliserade gestalter som knäböjer i fyra väderstreck och tillsammans bildar ett kors. Ringen som förenar dem kan tolkas som en jordglob. Symbolen är framtagen av kvinnor på Irland.

1984 ansvarar Sverige för programmet som har temat "Levande vatten från Kristus, vårt hopp" (Joh 7:37-39)

1987 uppmärksammas Världsböndagens 100-årsjubileum i mer än 170 länder med gudstjänster på mer än 1 000 språk.

2011 firar Världsböndagen i Sverige 80 år med högtidsgudstjänst och kvinnofrukost i S:t Peters Metodistkyrka i Stockholm.

2012 samlas Internationella Böndagskommittén i New York för att planera böndagarna 2015-21 och för att välkomna Rosangela Oliveira som ny direktor efter Eileen King.

2014 samlas 90 kvinnor från 33 länder till Europakonferens i Salzburg, Österrike. Tema: "Lära av varandra – leva tillsammans."

2017 samlas 188 kvinnor från 81 länder till internationell konferensen, i Iguazu, Brasilien. Tema: "Sök visdom att vårda Guds skapelse". Då fastställs teman och programländer för 2022-26 och en ny exekutivkommitté utses för perioden 2017-21 med Laurence Gangloff från Frankrike som ordförande.

2019 samlas 62 kvinnor från 32 länder till Europakonferens i Lunteren, Nederländerna. Tema: "En historia att berätta, en kallelse att handla"

2022 skulle den internationella konferensen äga rum i Edinburgh, men pgr av pandemin ordnades den digitalt. 236 kvinnor från ca 80 länder deltog. Temat var "Nytt hjärta, nytt sinne, kallad till hopp". Teman och programländer för 2027-32 fastställdes och en ny exekutivkommitté utsågs för perioden 2022-25 med Joyce Larko Steiner från Ghana som ordförande. Till ny Generalsekreterare efter Rosangela Oliveira välkomnades Katie Reimer från USA.

INFORMATION/PUBLICITET

FÖR ATT VÄRLDSBÖNDAGEN ska uppmärksammas och locka nya deltagare krävs att vi sprider informationen på många olika sätt. Materialet om Cooköarna finns nu endast på Världsböndagens Hemsida, www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen.

En affisch i PDF-version kan också laddas ner från vår hemsida, Det är viktigt att alla församlingar i ert närområde informeras i god tid om var och när gudstjänsten/samlingen kommer att hållas, så att de kan få med den i sina församlingsblad, annonser, på sina hemsidor, etc.

Ett förslag till **lokalt pressmeddelande** kommer att kunna laddas ner från hemsidan fr o m mitten av januari.

En **powerpoint-presentation** med bilder och text från Cooköarna finns att laddas ner från Hemsidan.

TILL ANSVARIGA FÖR FIRANDET AV VÄRLDSBÖNDAGEN!

OBS 1! Om du inte längre är ansvarig, skulle vi uppskatta om du meddelar din efterträdare att Världsböndagsmaterialet är färdigt. Vidarebefordra det till henne eller informera henne om hemsidesadressen, så att hon kan ladda ner det. Tack på förhand!

OBS 2! För att så mycket som möjligt av kollektintäkterna ska kunna gå till stipendieprogrammet kommer utskicket inför 2025 endast att postas till dem som kontaktat oss och uttryckligen begärt detta. Materialet finns för nedladdning från HEMSIDAN: www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen. Materialet mejlas till dem som anmält att de föredrar utskick via e-post.

ÅTERRAPPORTERING

VI VÄLKOMNAR RAPPORTER —**ta gärna foton och skriv några rader om ert firande av Världsböndagen!** Mejla till sara.garpe@svenskakyrkan.se. Skickar ni foton är det två saker ni bör tänka på;

- Har personerna på bilderna godkänt att fotona publiceras?
- Vem har tagit fotona?

Rapportera var och när gudstjänsten hållits och antalet deltagare. Berätta också vad ni tyckte om programmet, vad som fungerade bra, vad som kunde ha varit bättre, hur böndagen uppmärksammats lokalt, osv. Rapporter behövs som underlag för vår redovisning till Världsböndagens kontor i New York.

Tack på förhand!

VIKTIGT!

Gudstjänstprogrammet för 7 mars kan laddas ner på Världsböndagens hemsida och finns i ett separat häfte i A5-format. Ytterligare ex av programmet kan beställas från expeditionen, men bäst via mail: **VBD@svekumeniskakvinnor** och kostar 20 kr styck. Allt övrigt textmaterial: bibel-studium, kollektal, bakgrund om Cooköarna, beställningstalong, med mera, finns samlat i detta häfte.

Barnprogrammet finns endast på engelska och kan laddas ner från

www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen

KOLLEKTEN

Som vanligt går böndagskollekten till utbildningsstipendier för kvinnor i Afrika, Asien, Mellanöstern och Latinamerika. Information om beviljade stipendier för 2024 finns i gudstjänsthäftet sid 16.

OBS att enskilda gudstjänstdeltagare kan ge kollekt via Swish. Numret är 123 667 8650. Ange "Böndag" och ort där gudstjänsten hållits i meddelandefältet. Hela kollekt bör inte skickas via Swish! Det är synnerligen viktigt att kollekten skickas in **före 1 april 2025** till pg 40 47 22-1! Detta för att vi ska veta hur mycket vi har att fördela inför läsåret 2025-26. Se till att den som har hand om kollektredovisningen får del av denna information! Om kollekten överförs via internetbank, ska information om avsändare (postnummer och ort) bifogas.

KONTAKT:

Världsböndagen nås bäst via E-post:

VBD@svekumeniskakvinnor.se.

Kan även nås på Adress: **Världsböndagen, SEK Box 14038, 167 14 Bromma**

Böndagskommitténs ledamöter kan nås via e-post:

Inger Jonasson, ordf, i.jonasson46@gmail.com

Sara Garpe, Sara.garpe@svenskakyrkan.se

Christina Hallonsten,

christinahallonsten@gmail.com

Nadhira Karkeni, Nadhira-karkeni@hotmail.com

Gunilla Kristiansson, peguk@yahoo.com

Lisbeth Malmström,

lisbeth.g.malmstrom@telia.com

Birgitta Wadhstorp, bittewadhstorp@gmail.com

BESTÄLLNINGSLISTA

Porto + 10 kr i administrationsavgift tillkommer på alla försändelser. Betalning görs efter leverans. Allt material utom pg-inbetalningskortet och broscherna kan laddas ner gratis från vår hemsida: www.svekumeniskakvinnor.se/varldsbondagen

_____ st ytterligare gudstjänstprogram à 20 kr

_____ st böndagsbroscher à 50 kr (vitmetall eller gulmetall)

Namn: _____

Adress: _____
 _____
 _____

_____ tel: _____ e-post: _____

Skickas till: **Världsböndagen, SEK, Box 14038, 167 14 Bromma** senast 15 februari. Beställning görs helst via e-post: **VBD@svekumeniskakvinnor.se**